

A Felügyelőség ellenőrzi a Tatai Környezetvédelmi Zrt.-t vagy fordítva?!

A Greenpeace kifogásai az almásfüzitői tározóban zajló tevékenységgel kapcsolatos felügyelőségi határozatok ügyében

1. Kockázatos létesítményben kockázatos tevékenységet engedélyeztek -> nő a környezeti és egészségügyi kockázat!

Az almásfüzitői tározók nincsenek szigetelve, a talajvíz monitoring kutak adatai jelzik, hogy szivárog a szennyezés a talajvízbe. Ennek ellenére évi 132.000 tonna, 161 fajta veszélyes hulladék és évi 280.000 tonna nem veszélyes hulladék szállítható ide és „komposztálás” után a vörösiszap tetején elhelyezhető.

2. Komposztálhatatlan hulladékok komposztálására adtak 5 évre szóló engedélyt...

Nem lebontható szerves (pl. ólommal szennyezett talaj) és aerob módon nem lebontható szerves anyagok (benz(a)pirén nevű PAH, egyes PCB-k, feltételezhetően dioxinok) komposztálását elfogadták és végeredményét terméknek nevezik, ami miatt jogilag a toxikus takaróréteg a vörösiszap tetejére rakható. 5 év alatt több mint 2 millió tonna hulladék lerakható a tározóban...

3. ... pedig tudják, hogy nem komposzt, hanem kevert hulladék!

A 392-6/2010. iktatószámú engedély felülvizsgálat IV/16. és a 20. pontokban nem termék, hanem hulladék kiszállításáról és kihelyezéséről szólnak. Eszerint a Felügyelőség is tudja, hogy a végtermék hulladék és nem termék, amihez viszont lerakási (D1) engedély szükséges.

4. A vörösiszap takaró komposzt kiemelten toxikus lehet!

A 392-6/2010. iktatószámú engedély felülvizsgálatának IV/15 illetve IV/18 pontjában meghatároznak a kezelés végén előállított komposzt anyagra toxikus anyag határértékeket. Ismeretlen ennek a jogi, szakmai alapja, ezen értékek több esetben nagyságrenddel magasabbak, mint a 6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben a földtani közegre megállapított toxikus anyag határértékek. Nem határoznak meg határértékeket számos, a hulladékokban található komponensre, PAH, PCB bomlástermékekre, aerob bomlásból származó klórozott szénhidrogénekre, dioxinokra.

5. Szennyezettség vizsgálat: kevés, rossz helyen lévő mérőkút, kevés vizsgált anyag, elégtelen mérési gyakoriság!

Az almásfüzitői tározók és a Duna között mindössze egyetlen monitoring kút van a 12-ből, de az is messze a mérlegkeverés helyszínétől, a VII-es tározótól. Nem vizsgálják tehát a talajvíz szennyezettségét a vízbázisvédelmi szempontból legkritikusabb helyszíneken. Mintavételi gyakoriság és határérték tekintetében is csak igen szimbolikus vizsgálatok a nem vörösiszappal szembevetett veszélyes anyagok lehetséges szennyezését. Noha öt év alatt több mint 150 fféle veszélyes hulladékból hozhatnak e szigeteletlen tározóba mintegy 600.000 tonnát. Sok szennyezőt csak évente egyszer, kétszer kell mérni. A tározóból a szerves anyagok kijutást évente csak egyszer kell vizsgálni, pedig a szennyezés jelenléte/iránya maximálisan vízállás, időjárás függő, így az évi egy mérés elégtelen.

6. Eltűntetik a szennyezést – de csak jogilag!

Indokolatlanul magas egyedi határértékeket adtak meg a talajvíz szennyezettségére többek között arzén, fluor, molibdén és TPH (teljes ásványolaj szénhidrogén szennyezettség) szennyezésre. A 111.000-szeres, illetve a korábbi határozat szerinti 111-szeres arzén határérték adása a szennyezés elfedése. Nem mutatott be a Felügyelőség olyan múltbeli egyértelmű mérési adatsort sem, ami indokolná ezen magas határértékeket. Kármentesítésre kötelezés helyett akkora határértéket engedélyeznek, hogy ne legyen szennyezés. A Felügyelőség feladata a környezet állapotának javítása, nem a szennyezés jogi tisztázása. A Felügyelőség azt állítja, hogy a kiemelkedően magas arzén koncentráció nem jelent kockázatot, mert nincs a tározó mellett vízkivétel, pedig nyilvánvalóan nem csak vízkivétel esetén kell betartani a határértéket.

7. Mérget keverhetnek mérgekkel...!

Miért engedélyezik a hulladékkeverést, ha közben nő a szennyezés? TPH nincs a vörösiszapban – bár korábbi szennyezés ismert a területen -, mégis nagyobb határértéket engednek. Az ólom határértékét is megnövelték, miközben engedélyezik az ólommal szennyezett föld lerakását. Hulladékkeverés nem engedélyezett, ha az környezetszennyezést okoz, az engedély kiadásakor hatályos „98/2001. (VI. 15.) korm. rendelet a veszélyes hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről” szerint. Dr. Kiss Csaba, az EMLA környezetjogi egyesület igazgatója: „A Tatai Környezetvédelmi Zrt.-nek a győri székhelyű környezetvédelmi felügyelőség által kiadott engedélyben nincs szó arról, hogy hogyan teljesülnek a veszélyes hulladékok összekeverésének jogszabályi feltételei. ... A felvetett jogszabályi kérdések megoldására az engedély visszavonását javasoljuk.”

8. ... ám mégsem mérik a mérgeket, bomlási termékeket, dioxinokat!

Nem írják elő számos olyan szennyezőanyag vizsgálatát, melyek a 161 fféle veszélyes hulladékra jellemzőek! A 392-6/2010. iktatószámú engedély felülvizsgálat IV/14 pontja szerint a lebomlás folyamatát igazolni szükséges. Nincs azonban semmilyen előírás arra, hogy vizsgálják-e, hogy milyen anyagokra bomlanak le a szennyezők, pedig ezek sokszor mérgezőbbek, mint a kiindulási termék. A felszín alatti vizekben sem mérik ezen szennyezőket. Poliklór-dibenzodioxinok mérésére sincs előírás, pedig lehet ide hulladékégetésből származó, várhatóan dioxint tartalmazó pernyét is szállítani. Van szerződésük a Fővárosi Hulladékégető pernyéjének átvételére is. Javasoljuk a klórozott szerves szennyezők jelenlétét bemutató AOX mérések előírását.

9. Tudják, hogy van szennyezés, mégis újabb engedélyeket kap a cég...

Annak ellenére kapott engedélyt a tevékenység, hogy a nem szigetelt tározókból szennyezés szivárog a talajvízbe. A Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség H-7423-25/2011 határozata megállapítja, hogy a talajvíz szennyezés a korábbi vörösiszap kihelyezés következménye, azaz a tározókból származik. A korábbi 2010. november 26-i H-8212-2/2010 dokumentuma szerint pedig: „A részletes tényfeltáráskor megállapításra került, hogy a területen lévő talajvíz toxikus fém szennyezése uralkodóan a Ny-i szomszédos területen lévő nagy mennyiségű vörösiszap depóniákból származik.”

10. Gátstabilitás vizsgálatát nem írják elő!

Sem GPS-alapú, sem geofizikai, sem talajmechanikai gátstabilitási vizsgálatokat nem ír elő engedélyében a Felügyelőség! A kolontári tározót is két héttel a katasztrófa előtt ellenőrizte a helyi hatóság, ennek tükrében a folyamatos mérések elengedhetetlenek.

További információ: Tömöri Balázs, Greenpeace kampányfelelős, balazs.tomori@greenpeace.hu mobil: 06-20-469-69-09